

Koprivnica je još 2019. premašila zadanu EU normu od 50 posto odvojeno prikupljenog otpada

Samo četiri grada - Prelog, Koprivnica, Osijek i Mali Lošinj – zadovoljila su EU direktive

Objavio **Sanja Knjaz** - 12.12.2022 u 6:30

Hrvatska i dalje muku muči s odvojenim prikupljanjem otpada tako da je samo četiri grada Prelog, Koprivnica, Osijek i Mali Lošinj u prošloj godini, prema podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, premašilo stopu od 50 posto odvojeno prikupljenog otpada i tako zadovoljilo stroge EU direktive.

Jedan od rijetkih lidera u odvojenom prikupljanju, **Grad Koprivnica**, 2019. je premašio zadanu stopu od 50 posto odvojeno prikupljenog otpada, a u 2020. su dodatno povećali stopu na 55,75 posto i pozicionirali se kao drugi najuspješniji grad u zemlji. Na toj poziciji ostali su i nakon novog izvješća i rezultata Ministarstva gospodarstva za 2021., s tek nešto nižom stopom – 55,4 posto, a koje se uz povećanu količinu otpada pripisuje i drugačijoj metodologiji izračuna po kojoj se u stope odvajanja više ne ubrajaju poslovni korisnici.

U gradu Koprivnici već 2004. godine krenulo se sa **sortiranjem otpada** izgradnjom reciklažnog dvorišta i postavljanjem spremnika na zelenim otocima za odvojeno sakupljanje reciklabilnog otpada, pojasnio nam je genezu uspjeha svoga grada **Saša Grubačević**, direktor Sektora gospodarenja otpadom **GKP Komunalac** iz Koprivnice.

– Komunalac je 2009. godine ugradio 16 polupodzemnih spremnika za papir, plastiku, metal i staklo na četiri lokacije i postavio 140 novih spremnika (zvona) na zelenim otocima. U travnju 2011. godine započeli smo s pilot projektom sakupljanja biorazgradivog otpada putem zelenih vreća zapremnine 120 litara na kućnom pragu, a nakon pilot projekta sakupljanja zelenog otpada, Komunalac je u svibnju 2012. godine pokrenuo i novi uspješni pilot projekt prikupljanja ambalažnog otpada od plastike na

kućnom pragu na užem području Koprivnice.

U 2013. godini prošireno područje na kojem se sakuplja odvojeni otpad. Tijekom 2014. godine počinje se sakupljati i papir putem plavih vreća na kućnom pragu.

2018. godine nabavljeno je 8500 plavih posuda za papir zapremnine 120 litara s ugrađenim RFID tagom (čipom) koje su podijeljene kućanstvima i poslovnim prostorima.

– 2020. godine nabavljeno je 150 plavih kontejnera za papir te 200 žutih kontejnera za plastični otpad zapremnine 1.100 litara s ugrađenim RFID tagom (čipom) namijenjenih višestambenim zgradama te 5 plavih i 20 žutih spremnika u obliku zvona, zapremnine 1100 litara za zelene otoke. Na kompostani u Herešinu u 2021. godini izgrađeno je novo postrojenje za kompostiranje. Radi se o projektu „Dogradnja, unapređenje i opremanje postrojenja za recikliranje odvojeno sakupljenog biootpada u kojem se provodi tehnološki proces kompostiranja u Herešinu” koji je sufinancirala EU.

U 2021. godini nabavljeno je 8500 žutih posuda za plastiku zapremnine 120 litara čija je podjela krenula iste godine.

Krajem 2021. godine izrađena je nova rajonizacija, odnosno nova raspodjela ulica po rajonima na području Koprivnice, u svrhu što boljeg i efikasnijeg sakupljanja otpada te uštede goriva.

U ožujku 2022. godine postavljena su 24 polupodzemna kontejnera – Moloka sufinancirana od strane Fonda za zaštitu okoliša i Grada Koprivnice. Navedeni kontejneri postavljeni su na 6 lokacija na području Koprivnice. Isto tako postavljeni su spremnici za otpadno jestivo ulje na 4 lokacije na zelenim otocima.

– Tijekom 2018. godine došlo je do povećanja cijena prikupljanja s obzirom na novi način prikupljanja. Kontinuiranim ulaganjem u poboljšanje sustava gospodarenja otpadom i povećanjem troškova u proteklim godinama, bila je nužna i korekcija cijena. Do povećanja cijena odvoza otpada došlo je zbog povećanja cijena energenata, goriva, električne energije, povećanja cijene zbrinjavanja komunalnog otpada na odlagalištu i ostalih troškova u održavanju kvalitete usluge odvoza komunalnog otpada. Iako je došlo do povećanja cijene prikupljanja otpada, grad Koprivnica je i dalje među gradovima u Hrvatskoj sa manjom cijenom. Velika je stavka odvoza otpada zbog povećanja cijena goriva, međutim tražimo rješenja kao što je optimalizacija načina sakupljanja otpada vozilima kroz kontinuirane analize.

Koprivnica će se u 2022. približiti brojci o odvajanju gotovo 60 % korisnog otpada iz ukupnog miješanog otpada

Proces prilagodbe na novi način sakupljanja otpada bio je brz

– Građani su relativno brzo prihvatili novi način odvojenog sakupljanja otpada, što se i vidi iz rezultata – danas je Koprivnica drugi grad u Hrvatskoj po odvojenom sakupljanju otpada u Hrvatskoj. Komunalac d.o.o. kontinuirano provodi edukativne aktivnosti već više godina počevši od najmanjih uzrasta u vrtićima i školama uz razne kreativne radionice i predstave za djecu. Nastojimo građane što više uključiti u razvrstavanje otpada uz razne edukativne sadržaje i upute koje im dostavljamo na kućne adrese, te organiziramo edukacije sa predstavnicima višestambenih zgrada.

– Isto tako od 2018. do 2020. godine u suradnji s Gradom Koprivnica u sklopu projekta "Otpad pametno odvoji – dobre navike usvoji!" koji je financiran je iz Kohezijskog fonda 2014.-2020. Ministarstva zaštite okoliša i energetike, proveden je program izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. Projektom se tijekom 20 mjeseci informiralo i educiralo stanovništvo grada Koprivnice i projektnih partnera (Općine: Drnje, Đelekovec, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Legrad, Novigrad Podravski) o važnosti odgovornog postupanja s komunalnim otpadom, s posebnim naglaskom na 4 teme: sprječavanje nastanka otpada, pravilno odvajanje otpada u kućanstvima, kućno kompostiranje i ponovna uporaba predmeta, a sve s ciljem smanjenja količine otpada na odlagalištima.

– Cjelokupan projekt bio je orijentiran na podizanje svijesti o održivom gospodarenju otpadom kroz informativno-edukativne aktivnosti koje su uključivale podjelu letaka, brošura i plakata cjelokupnom stanovništvu na području obuhvata projekta, oglašavanje i educiranje stanovništva putem tiskanih i elektroničkih medija te kroz aktivnosti organiziranja radionica, javnih tribina i igrokaza.

– Građani su jako dobro prihvatili odvajanje otpada, jedino se još javlja problem sa razvrstavanjem plastike jer ima puno različitih vrsta, no i taj problem rješavamo budući da konstantno radimo na edukaciji građanstva na način da organiziramo razne edukativne radionice i javne tribine otvorenog tipa na kojima naši stručnjaci gospodarenja otpadom odgovaraju na sva pitanja i rješavaju eventualne nedoumice oko razvrstavanja otpada. Uspjeh u razvrstavanju otpada postignut je ne samo našim radom već i navikama ekološki osviještenih građana. Uspostavili smo sustav odvajanja otpada na kućnom pragu, izgradili smo potrebnu infrastrukturu za daljnju obradu biootpada i građevnog otpada uz izgradnju reciklažnih dvorišta. Nabavili smo i razna specijalna vozila za sakupljanje svih vrsta otpada te svime time građanima omogućili jako dobru infrastrukturu za razvrstavanje. Svakako, vrlo bitan ključ uspjeha jesu i naše konstantne edukativne aktivnosti koje provodimo od najmanjih uzrasta pa sve do zlatne dobi, naših umirovljenika. Uglavnom, za uspjeh je bitnija je svijest građana na kojoj se konstanto treba raditi, dok su kazne bitne kod nesavjesnih građana kojih je sve manje u našoj sredini. Do sada nismo kaznili neodgovorne korisnike, uglavnom se radilo o opomeni odnosno edukaciji prilikom uočavanja nepravilnog razvrstavanja otpada.

– Danas se tako prema podacima iz 2021. godine odvoji 55,4 % korisnog otpada iz ukupnog miješanog otpada na području Koprivnice, a tijekom 2022. godine približavamo se brojci od 60%. Jako se malo zarađuje od razvrstanog otpada jer za većinu korisnog otpada plaća se daljnje zbrinjavanje. Nešto se naplati kroz papir, ali i tu cijene variraju iz godine u godinu.

– Komunalac upravlja s dva reciklažna dvorišta, kompostanom i reciklažnim dvorištem za građevni otpad gdje se sakuplja otpad i djelomično razvrstava prije daljnjeg zbrinjavanja. Biootpad se obrađuje na našoj kompostani koju smo izgradili 2011. godine i unaprijedili 2021. godine kako bi se danas obrađivalo 9000 tona biootpada od kojeg nastaje kvalitetan kompost DomKo kojeg građani koriste u poljoprivrednoj proizvodnji i za održavanje zelenih površina grada. Građevni otpad se sakuplja na reciklažnom dvorištu za građevni otpad gdje obradom nastaje građevni agregat koji dalje ima primjenu za izgradnju nasipa i obnavljanje okolnih puteva. Koprivnički model je model sa otpadnim spremnicima. Podijeljeni su otpadni spremnici za miješani komunalni otpad,

biootpad, plastiku i papir koji se sakupljanju na kućnom pragu uz mogućnost korištenja spremnika na javnim površinama (zeleni otoci).

Na upit zašto Hrvatska ne stoji bolje sa zbrinjavanjem otpada, Grubačević pojašnjava kako česta izmjena zakonske regulative na području gospodarenja otpadom dovodi do problema u gospodarenju otpadom. Ima puno jedinica lokalne samouprave koje jako dobro gospodare svojim otpadom, međutim na nivou države se trebaju postaviti jasna rješenja i smjernice. Isto tako, problem je sufinanciranja dobrih projekata u gospodarenju otpadom kroz ograničenje sredstava za pojedine sredine koje žele dalje ulagati i unaprijediti sustav, a nemaju vlastitih sredstava da to provedu. Ne trebamo izmišljati neke nove sustave već se moramo okrenuti svojim sredinama i iskustvima jedinica koje dobro rade. Zakonska regulativa mora biti jednaka za sve sredine, a ne da jedni rade u dobrom smjeru, a drugi još nisu ni počeli sa razvrstavanjem otpada.

– Naravno, nastavlja Grubačević svaka sredina specifična je na svoj način – od geografskog položaja, utjecaja turizma (sezonski korisnici), izgrađene infrastrukture u gospodarenju otpada. Potrebno je odrediti strateške ciljeve oko izgradnje određenih većih centara za zbrinjavanje reciklabilnog otpada, sortirnica, kompostana i na kraju spalionica ili energana tako da imamo rješenja za svaku vrstu otpada. Bez toga proizlazi da je jeftinije ne odvajati već odložiti otpad na odlagalište jer su cijene zbrinjavanja i uporabe korisnog otpada veće od cijene odlaganja na odlagalištima. Potrebno je provoditi zakonske odredbe koje su propisane podjednako na području cijele Države. Utjecaj imaju i velika financijska ulaganja u kvalitetan sustav gospodarenja otpadom.

– Javni sektor najviše radi s građanima kroz pružanje javne usluge sakupljanja komunalnog otpada, daljnju pripremu ostalih vrsta otpada prije uporabe ili zbrinjavanja. Miješani komunalni otpad završava na odlagalištima ili u centrima za gospodarenje otpadom dok se za ostale vrste otpada traže rješenja koje uglavnom nudi privatni sektor s visokim cijenama prijevoza, obrade i zbrinjavanja. Javni sektor ne može bez privatnog, pa bi tu država trebala sufinancirati dio javne usluge oko zbrinjavanja reciklabilnog otpada. O tom problemu raspravlja se godinama na stručnim skupovima i konferencijama vezano za gospodarenje otpadom, ali do danas nije nađeno adekvatno rješenje, zaključuje Saša Grubačević.

foto: Komunalac Koprivnica

Projekt izrade i objavljivanja serijala tekstova pod naslovom **Otpad u raljama lokalnih moćnika**, autorice Sanje Knjaz, financijski je podržala Agencija za elektroničke medije, kroz projekt Poticanja novinarske izvrsnosti za 2022. godinu.
